

Telefon številka 3040.

VOJNI INVALIDI

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega 25. v mesecu. Posamezna številka 1 Din. — Naročnina mesečno 1 Din. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani. — Št. Peterska vojašnica. Telefon številka 3040

Redni občni zbor

Oblastnega udruženja vojnih invalidov za dravsko banovino v Ljubljani

se vrši

v nedeljo, dne 31. januarja 1932 ob 9. uri dopoldne v MARIBORU

v veliki dvorani Zadrugne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti z dnevnim redom:

1. Otvoritev in konstituiranje.
2. Poročilo upravnega odbora (predsednika, tajnika in blagajnika).
3. Poročilo nadzornega odbora.
4. Razrešitev oblastnega odbora (absolutorij).
5. Poročila referatov iz invalidskega vprašanja.
6. Predlogi, pritožbe in resolucije.
7. Volitev oblastnega odbora, delegatov za kongres in širši središnji odbor.
8. Slučajnosti.

Na predvečer pred občnim zborom, dne 30. januarja 1932 se vrši v isti dvorani v Mariboru

ŠIRŠA SEJA ALI DELEGAT, ANKETA, ki se prične točno ob 20. uri.

- Dnevni red te širše seje ali ankete je:
1. Priprave odsekov in verifikacije.
 2. Debata o obračunu in proračunu.
 3. Debata o poročilu upravnega odb.
 4. Priprave predlogov in pritožb ter resolucij.
 5. Razno.

Na širši seji ali delegatski anketi imajo pravico prisostvovati samo izvoljeni delegati ali namestniki Krajevnih odborov in pogojno tudi odborniki posameznih Krajevnih odborov.

Na občnem zboru pa prisostvujejo vsi člani in članice Udruženja, toda s pravico debatiranja in glasovanja samo verificirani delegati ali njih namestniki.

Želja je, da članstvo, zlasti iz bližnje okolice Maribora, polnoštevilno napolni dvorano o priliki občnega zbora v svrhu manifestiranja za naše vprašanje.

Povabljeni so tudi oficijelni zastopniki in gostje.

Krajevni odbori naj predložijo svoje predloge najkasneje na anketi. Isti pa naj bodo čim krajši in preglednejši ter zares stvarni in utemeljeni, da ne bo nepotrebnega razpravljanja o stvareh, ki so itak stalno v našem načrtu, ali pa o stvareh, ki so sploh nemogoče. Tudi naj se predlagajo splošne (obče) zadeve, ne pa poedinence.

Delegati ali namestniki, ki so izvoljeni na Krajevnih občnih zborih, morajo imeti pravilno vpisana in z žigi ter podpisi opremljena pooblastila.

Stroške delegatov nosi Oblastni odbor zato, ker je pričakovati, da bodo Krajevne organizacije poslale in deloma podprle svoje članstvo za udeležbo tudi iz oddaljenejših organizacij.

Vožnja bo znižana skoro gotovo za polovico, zaprosena pa je celo četrtinska. Rešitve do sedaj še ni, vendar pa naj vpraša članstvo glede vožnje pri svojih Krajevnih organizacijah, ki bodo čimprej obveščene, ko dospe rešitev. Objavljeno bo tudi v dnevnih listih.

Znižana vožnja bo veljala za vse članstvo in ne samo za delegate.

Ze sedaj opozarjamo, da se za znižano vožnjo kupi, ako je polovična, celovozni listek za tja, mora pa ga postajni uradnik zadaj žigosati z mokrim žigom. Ako pa je četrtinska, se kupi polovično karto za tja na isti način. Po prihodu v Maribor se voznega listka ne odda, pač pa se ga obdrži pri sebi. S potrdilom, ki ga izda Oblastni odbor na občnem zboru, se pelje potem vsak s karto za tja, tudi nazaj brez kakega plačila, le potrdilo je treba pri postajni blagajni

žigosati. Vsak pa mora imeti pri sebi še člansko ali železniško legitimacijo.

Za prenočišča je treba poslati prijave Krajevnemu odboru v Maribor. Za preskrbo prenočišč se jamči samo pravočasno prijavljenim delegatom, drugim pa neobvezno.

Članstvu itak ni treba hoditi v Maribor že v soboto, ako ni iz oddalje-

nejših krajev, pač pa z jutranjimi vlaki v nedeljo 31. t. m., na dan občn. zbora.

Če bi pa znižana vožnja ne bila odobrena, kar bo vsekako objavljeno, naj članstvo na to pazi in se informira.

Oblastni odbor razen delegatom ne bo nobenemu drugemu udeležencu ničesar plačeval ali dajal kake podpore.

Poročilo

Invalidi, žrtve svetovnega klanja, invalidsko vprašanje! Čudno se slišijo ta imena, ti naslovi. Nepojmljivi so ti izrazi naši mlajši generaciji. Odvratne so to besede sodobni človeški družbi in nadležni so ti ljudje vsakemu in vsem. Saj je bil že pred trinajstimi leti konec vojne, pa še sitnarijo ti ljudje, nazivajoč se žrtve vojne! Te glasove kaj neradi slišimo, a vendar se govori večkrat o bodočih vojnah ali pa se že vojskujejo. Imamo pa še vedno vojne invalide, žrtve svetovne vojne, invalidsko vprašanje, inval. davek, zaposlitev invalidov itd. Kdaj bo tega vendar konec, ali bo kdaj ali ne? Mi pravimo dolgo in še dolgo ne. Zakaj? Ker se v teku trinajstih let ni moglo zadovoljivo rešiti tako važnega socialnega problema, ki nikdar ne bo rešen. Reševali so ga bivši narodni zastopniki, oziroma narodne skupščine, a ga niso končno rešile. Rešili ga niso niti invalidi sami, ker niso bili v stanju. Zato je to najvažnejše državno vprašanje še danes odprto. Predlogi invalidov so se zavračali in se ni vpoštevalo njih glasov. Kadar so postali malo glasnejši, se jih je razcepilo.

Torej sodobni družbi je to vprašanje nerazumljivo, in odvratno. Ona smatra te siromake za težek balast.

V resnici pa je vprašanje zaščite in preskrbe vojnih žrtev problem, ki vpliva na druga državna socialna in ekonomska vprašanja. S svojo organizacijo žrtvujemo naše po vojnih grozotah še preostale moči in v samopomoči blažimo svoje trpljenje in bedo, ne moremo pa odzvati vsega težkega bremena, ki je naloženo vojnim žrtvam.

Edino pribežališče v stiskah in nadlogah je naša organizacija, to je »Udruženje vojnih invalidov«. Vse nezadovoljstvo in potrebe se koncentrirajo v Udruženju. Žrtve vojne se že sramujejo celo v najhujših stiskah potrkati na dobra srca drugod, kakor pri Udruženju, kajti to je njih vodnik, svetovalec in tolažnik. Zato ima Udruženje toliko dela in skrbi. Le od njega pričakujejo ti siromaki svojo rešitev. Petdeset invalidskih organizacij v Sloveniji, od katerih so skoro vse na višku organizatorične popolnosti, vrši veliko človekoljubno in nacionalno delo neumorno že celih dvajset let. Istotako vztraja neomajno v borbi za socialno pravičnost njihova pokrajinska organizacija. Za tekoče poslovno leto podaja Oblastni odbor invalidski javnosti Dravske banovine in cele države sledeče poročilo:

Odbor.

Vsi člani obl. odbora, katerim je zadnja skupščina izkazala zaupanje, so ostali do danes na svojih mestih. Med njimi je skozi celo poslovno leto vladala popolna harmonija in pravo invalidsko bratstvo. Vsi so se po vseh razpoložljivih močeh in sposobnostih enako udeleževali pri reševanju številnih in čisto težkih vprašanj za omiljenje neznoznega stanja svojih članov in članic.

Oblastni odbor je imel med letom 14 rednih sej. Na teh sejah je reševal vse važnejše organizacijske zadeve svojega področja in tudi pri organizacijskem

vprašanju udruženja cele države. Omiljeval je gospodarsko vprašanje svojih članov in članic s pomočjo invalidske gospodarske ustanove »Vzajemne pomoči r. z. o. z.« Izvrševal je po svojih odbornikih intervencije važnejšega značaja, skrbel za pridobitev dohodkov in ravnovesje proračuna ter odobral denarne in druge materialne podpore organizacijam in članstvu, zlasti pa je nudil članstvu pomoč v pravnem smislu in v borbi za uveljavljenje in zboljšanje zakonitih pogojev invalidskega vprašanja.

Tajništvo in pisarna

sta bila polno zaposlena z vsemi tekočimi pisarniškim zadevami. Tu se je vodilo vložni zapisnik, indeks, registraturo, reševalo akte in sklepe v konceptih in čistopisih, sprejemalo in informiralo stranke ter upravljalo list »Vojni invalid«.

Mnogo dela je dalo veliko število pritožb proti sodnim rešitvam 1. stopnje t. j. Invalidskega sodišča pri drav. diviziji in sestavljanje vlog za ponovna sojenja.

Vložni zapisnik izkazuje od zadnjega občnega zbora do konca leta 1931 skupaj 2073 števil. Z ozirom na samo 9 mesecev trajajočo poslovno dobo, je napram prejšnjemu letu delo v tajništvu in pisarni naraslo, kar dokazuje živahnost v Udruženju dravske banovine kljub temu, da je precejšnje število invalidov in vdov odpadlo radi nepriznanja po novem zakonu in, kar je imelo ponekod tudi za posledico zmanjšanje članstva.

Organizacija.

Tekom poslovne dobe se ni ustanovilo nobeno novo krajevno udruženje (krajevni odbor). Odpadla sta pa dva Kraj. o. in sicer v Domžalah in v Starem trgu pri Ložu. Ta dva Kraj. o. sta bila razpuščena radi nezadostnega števila članstva, kar je povzročila nezavednost invalidov in vdov v teh področjih. Članstvo je pristopilo k sosednjim najbližjim obstoječim krajevnim organizacijam. Sedaj šteje Udruženje v Dravski banovini 50 krajevnih organizacij, ki stoje po večini vse na višku. Udruženje v Sloveniji je še vedno priznано kot najboljša invalidska organizacija v državi. V kakšnem stanju je invalidsko udruženje po celi državi, je težko reči, ker radi izrednega stanja pri Središnjem odboru v Beogradu od pomladi l. 1929 ni bilo plenarnih sej in ne kongresov. Pred dobrim mesecem je gosp. minister za socialno politiko odločil ukiniti komisariat. Zato je odredil, da se izvrše pri vseh organizacijah izredni občni zbori do konca meseca januarja. Koncem februarja pa se vrši invalidski kongres v Beogradu. Kongres bo imel nalogo oceniti poročilo komisarijevo in izvoliti bodoči Središnji odbor. Ta kongres bo za Udruženje cele države zgodovinskega in za invalidsko vprašanje odločilnega pomena.

Od komisarija svojčas napovedana reorganizacija celokupnega Udruženja se ni zgodila, treba pa bo tudi to vprašanje v bližnji bodočnosti pravilno in pravično rešiti.

Pravna in materijalna zaščita.

Oblastni odbor je z neumornim delom pomagal članstvu na mnogo načinov. Posredno in neposredno je zaščitil veliko prosilcev v vsakovrstnih vprašanjih. Prošnje so bile za vojaške kantine, trafike, podpore, zaposlitev, razne obrti, koncesije itd., pa tudi za razne nasvete tolmačenja, posredovanja, prevedbe, pritožbe, ponovna sojenja. Poleg pravne zaščite je Obl. odbor nudil izdatno materijelno pomoč z razdelitvijo podpor iz lastnih sredstev in sredstev, ki jih je dobil od Ministrstva za soc. pol. V letu 1931 je bilo deležnih okoli 1200 članov in članic podpor v denarju. Z brezobrestnimi posojili je Obl. odbor pomagal manjšemu številu članov iz nenadne nepredvidene denarne stiske v najnujnejših slučajih. Podpore iz lastnih sredstev so se razdelile potom Kraj. odbora po številu članstva krajevnih organizacij. Članstvo krajevnih področij, ki ni izvršilo svojih dolžnosti napram Udruženju v polni meri, ni bilo deležno podpor. Dotični deleži so se razdelili med zavedne in agilne Kraj. odbore. (Sklep širše seje [delegatske ankete] z dne 25. septembra 1931.)

Gospodarstvo.

Oblastni odbor je polagal posebno važnost na dohodke Udruženja. Uspelo mu je obdržati in zasigurati vire. Gospodaril je v okviru odobrenega proračuna, ter mu je celo uspelo znatno povečati premoženje.

Zdravljenje.

Radi neupoštevanja določb invalidskega zak. glede brezplačnega zdravljenja v raznih zdravstvenih zavodih, kakor tudi proti postopanju z invalidi od strani nekaterih državnih in samoupravnih zdravnikov, ki so po invalidskem zakonu dolžni nuditi invalidom brezplačno pomoč — je bilo dovolj pritožb. Oblastni odbor je moral posredovati v večih slučajih, v par slučajih se je celo moral poslužiti učinkovitejših potov in opozoriti dotične potom višje oblasti na spoštovanje zakonskih določb.

Zaposlovanje.

To vprašanje je vsestransko pretresla širša seja dravskega invalidskega udruženja, ki se je vršila v mesecu septembru. Ugotovljene in osvojene so bile smernice, po katerih krajevne organizacije delajo, da se bodo v bodoče točneje izvajale določbe zakona in pravilnika, po katerem uživajo invalidi pri raznih službah prednost. Pri tem ugotovljamo le neznatna vpoštevanja, a vendar beležimo že nekaj pozitivnih uspehov. V bodoče naj vse organizacije vztrajno in neomajno postopajo po danih navodilih.

Pritožbe in ponovna sojenja.

Ta posel je danes najvažnejši in zelo obširen. Kajti glavna skrb Udruženja mora biti, da reši svoje članstvo pred izgubo zaščite in pomoči. Različne utemeljitve je zelo težko zbrati in jih sploh pojmiti, kajti določbe invalidskega in drugih zakonov, ki prihajajo pri tem v poštev, je težko tolmačiti v svrhu pravičnega in uspešnega dokazovanja.

Pritožbe in predlogi morajo imeti vse argumente, da se more računati na uspehe. Zato pa naš invalid ali vdova pri svojih zmožnostih ne moreta sama sestaviti in doprinesiti tako kompliciranih dokazov in listin, pravnikov pa si v ta namen tudi ne moreta najemati. — Lahko rečemo, da v tem oziru nudi naše Udruženje zelo veliko pomoč, in to po večini Oblastni odbor. Krajevne organizacije nimajo toliko verziranih

tajnikov, da bi mogli ustreči tako stili-
stično kočljivim zadevam, kot so naše
pritožbe in predlogi za pohovna soje-
nja, zato je Oblastni odbor ustanovil
posebni referat za pritožbe in pozval
vse Krajevne odbore in članstvo, da naj
se take vloge napravijo raje pri Oblast-
nem odboru, da članstvo ne bo dobi-
valo samo negativne rešitve, vsled po-
manjkljivosti navedb.

Razumljivo je, da ima Oblastni od-
bor vedno dosti takih vlog v delu, ker
je znano, da so rešenja z odklonitvami
na dnevnem redu. Od vseh organizacij
prihajajo tozadevni predlogi in pritožbe,
in na podlagi tega dela pisarna stalno.

Po večini prihajajo predmeti z zelo
pomankljivimi podatki, pogosto pa se
podatki zelo težko zbirajo in Oblastni
odbor mora nuditi svoje posredovanje
tudi za te predpriprave. Tako se vrši
mного konferenc in informacij z dotič-
nimi člani in pogosto je treba dopiso-
vati za dokaze, listine, priče in druge
podatke.

Tako je bilo napravljenih že lepo
številu različnih pritožb in vlog.

S tem referatom pa so v zvezi tudi
mного osebne intervencije, največ pri
Invalidskem sodišču in Dravski finančni
direkciji.

Informacije o stanju zadev, pospe-
šitve, intervencije za izplačilo invalid-
nine ali razna popravila, vse to je treba
vršiti redno.

Dela v tem pogledu bo še mnogo,
ker je še veliko vojnih žrtev brez re-
šitev, veliko zadev je tekočih in spor-
nih, ki jih je treba voditi preko več in-
štane in tudi večkratne izpremembe na-
pravljajo novo stanje.

Delo za izboljšanje in vpoštevanje na- šlih predpisov in določb.

Važno in potrebno je bilo, da je Ob-
lastni odbor k praktičnemu uvaževanju
posameznih določb zakonov in odredb
ter pravilnikov izdeloval svoje predlo-
ge. Praksa je pokazala, da se mnogo
različno ali popolnoma nepravilno tol-
mači, ponavadi vojnim žrtvam v škodo.

Tako je Oblastni odbor že občinim
zborom in anketam predložil mnogo
gradiva in kritike v tem oziru in izde-
lanih ter odposlanih je bilo mnogo reso-
lucij in spomenic.

Najvažnejša taka vprašanja so:

1. Vpoštevanje sodnih kazni, njihovo
primerjanje med starimi in novimi kaz-
nimi, izbrisi, pomilostitve (amnestije).

2. Zadržni ali družinski davek, vpo-
števanje v času onesposobljenosti ali se-
daj, njegova odmera, delitev in sploh
vpoštevanje zadrug v naših razmerah.

3. Bolezni, če so iz fronte vsled rane,
poškodbe ali pohabe, njih vpošte-
vanje.

4. Nekaženski pregreški nemoralno-
sti, njih tolmačenje in vpoštevanje.

5. Izgube vsled državljanske spor-
nosti.

6. Pridobljene in že pravomočno pri-
sojene pravice, možnost njih izgube
vsled poznejših sprememb in redukcij ali
začetek veljavnosti določb (ne za na-
zaj).

Te in še druge različne zadeve je
Oblastni odbor s pomočjo pravnikov
fiatatično predelal in zaprosil za njih
načelno enotno tolmačenje in pravilno
vpoštevanje, ker smatra, da določbe
govore čisto drugače kot pa se vpošte-
vajo. Poleg tega pa je zainteresiral in
informiral v teh zadevah različne mero-
dajne faktorje s posebnimi spomenicami,
da skuša spraviti stvar v pravilno
uvaževanje in postopanje. To je neob-
hodno potrebno za uspeh naših pritožb
in ponovnih sojenj.

Za zboljšanje invalidskega zakona.

Pripravljen imam vedno material,
ako pride do tega vprašanja. S posa-
meznimi predlogi, ki smo jih utemelje-
vali z navedbo slučajev in rešenj, pa
tudi z našimi sklepi in resolucijami smo
apelirali na merodajnih mestih in na
najvišjem mestu za potrebo popravila
invalidskega zakona.

Ker naše Udruženje, odkar je komi-
sariat pri Središnjem odboru, ni imelo
več svojih kongresov in poprejšnjega
običajnega enotnega nastopanja, ni bilo
skupnih aplov vseh naših vojnih žrtev
glede zboljšanja invalidskega vprašanja,

toda vendar je naš Oblastni odbor vse-
eno sam večkrat stavljal tozadevne
predloge. Polagoma se je pričelo ven-
dar obetati, da se bo to ali ono vpraša-
nje popravilo ali, da so naši predlogi
rezervirani za nadaljno revizijo. V zad-
njem času pa postaja popravo invalid-
skega zakona zopet resnejše in se čuje
kot skoro gotovo.

Udruženje pa se ravno vpostavlja
zopet na novo podlago tako, da bo go-
tovo zmožno ob eventualni priliki zopet
ščititi naše celokupne interese.

Ne sme se pa prezreti tudi, da je na-
še ponovne apele in intervencije nov
dodatek k zakonu o ustrojstvu vojske
in mornarice vendar prinesel zaščito
vojaškimi ali mirnodobskim invalidom,
ki odslej, ko jih je nov invalidski zakon
izločil, niso imeli nobenih pravic.

Uredništvo in upravništvo »Vojnega invalida«.

Pred vsem se je upoštevalo, da so
bili strokovni članki za vse članstvo in-
formativnega in poučnega značaja.

Tekom leta se je v listu predelalo
mного kritike, zlasti proti nepravilnim
tolmačenju določb in obrazložitvi njih
bistvo. Posamezne organizacije pa tudi
osebe so večkrat pošiljale informativne
članke in notice, vendar pa še vse pre-
malo, ker naš list mora imeti poročila
od vseh strani, da bo še bolj informa-
tiven in zanimiv, pa tudi članstvu ko-
risten.

Treba mu je tudi inseratov.

Iz naše strani je bila izražena misel
napram tovariški »Zvezi bojevnikov«,
ako ne bi kazalo izdajati obširnejšo in
pogostejšo izdajo za oboje članstvo, to-
da to vprašanje še ni prišlo resnejše v
pretrés.

Upravništvo je popravilo skoro vse
napake pri dostavljanju lista, tako da
list prejema vsak redno.

Število naročnikov je malenkostno
padlo, kar so vzrok redukcije, vendar
pa je razveseljivo dejstvo, da se je list
sam vzdrževal kljub temu, da ima še
vedno nekaj starih dolžnikov.

Račun izgube in dobička Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov za poslovno leto 1931.

Izdatki.	Din	Dohodki.	Din
Plača osobju	48.000 —	Članarina	3.614,80
Potni stroški	14.725,50	Obresti	7.508,55
Pisarniški stroški	11.394,28	Koncesije	162.891,92
Kurjava in razsvetljava	2.617,80	Narodni invalid. fond	53.540, —
Podpore	88.993, —		
Zavarovalni in pokoj- ninski prispevki	8.906,20		
Razni izdatki	14.844,88		
Odpisi	13.870,34		
Saldo	30.203,27		
	233.555,27		233.555,27

Bilanca Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov za poslovno leto 1931.

Aktiva.	Din	Pasiva.	Din
Blagajna	8.313,06	Podpora Ministrstva za socijalno politiko	20.030, —
Vloge:		Depozit	709,40
Poštna hranilnica	5.264,26	Prehodni račun	3.000, —
Mestna hranilnica	74.306,81	Glavnica	210.438,05
Kranjska hranilnica	3.230, —	Saldo	30.203,27
Ljublj. kred. banka	55.290,67		
Vzajemna pomoč, r. z. z. o. z.	23.760, —		
Efeki	31, —		
Posojila	6.685,92		
Blago	3.202,60		
Markice	2.188, —		
Krajevni odbori	14.785,09		
Dolžniki	66.397,31		
Inventar	926, —		
	264.380,72		264.380,72

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Štefe Matko, l. r.

Tajnik: Benedik Slavko, l. r. Blagajnik in knjigovodja: Osana Miroslav, l. r.

Člani: Metlika Ivo, l. r., Tomc Staniko, l. r., Mirtič Josip, l. r.,

Vuk Ivo, l. r., Juvan Fricko, l. r., Maček Franjo, l. r.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Jevak Matej, l. r.

Člani: Plehan Mirko, l. r., Kramar Ivan, l. r., Novak Jernej, l. r.,

Zore Josip, l. r.

Proračun oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov za poslovno leto 1932.

Dohodki	Din	Din	Izdatki	Din	Din
Članarina	6.000, —	Plača:			
Obresti	4.000, —	1. Tajnik	18.000, —		
Koncesije	90.000, —	2. Blagajnik	12.000, —		
		3. Pisar. muč	12.000, —		
		4. Sluga	6.000, —	48.000, —	
		Pisarniški stroški		7.500, —	
		Kurjava in razsvetljava		2.300, —	
		Potnine		7.000, —	
		Bojniška blagajna		2.000, —	
		Podpore		30.000, —	
		Razni izdatki		3.200, —	
	100.000, —				100.000, —

Naše misli k kongresu Udruženja vojnih invalidov

Kratek razpis Ministrstva socijalne
politike in narodnega zdravja je sporočil
vsem vojnim invalidom v Jugoslaviji:
Dne 28. februarja 1932 se ima vršiti
kongres in izvoliti Središnji odbor.

Nova era je na vidiku. Kakšna bo ta
nova era v vprašanju nas, vojnih žrtev,
je pa po veliki večini odvisno od nas
samih. Mi smo, ki bomo šli na kongres
in mi bomo tisti, ki bomo začrtali nova
pota.

Komisariat je bil v Udruženju. Sre-
dišnji odbor je bil zamenjan s komisari-
atom. Samouprava našega Udruženja
nam je bila vzeta. Zakaj? Ker vojni in-
validi Jugoslavije, naše organizacije v
vseh svojih vejah niso zadnja leta po-
znali cilja, ki ga ima invalidsko Udu-
ruženje. Zadnji kongresi so bili le nekak-
šne manifestacije brez resnosti. In zato
je nastal takšen konec. Sedaj pa se je
jelo daniti. Vstajamo zopet, snidemo se
zopet na našem Kongresu, vsi — od
Djevdjelije in Kajmakčalana do Triglav
in koroških gora, da zaorjemo novo
brazdo in zasejemo novo seme našega
invalidskega pokreta.

Naša idejna borba za prošlih deset
let po vojni je bila:

1. da se izvrši združevanje vojnih
žrtev na socijalni bazi, z ozirom na
ujedinenje, plemensko. Zgodilo se je to
do 1920. leta;

2. da se izvrši ujedinenje vseh ple-
menskih udruženj v eno edino: jugoslo-
vensko. Zgodilo se je to do 1922. leta;

3. da se odstranijo vse sentimental-
nosti in to najprej med samimi člani
udruženja, a potem da se s skupnimi
močmi sugerira tedanjim politikom in
državnikom, da jih tudi oni izbrisejo.
In te sentimentalnosti so bile: da je uje-
dinjenje izvršeno platonski idealno in da
se preneha gledati, na kateri strani in
na kateri fronti se je kdo boril, padel ali
bil ranjen. To zadnje je bil najtežji pose-
sel nas tvorcev Jugoslavije in našega
Udruženja, dasi je bil precej brezploden,
nelep in odveč. In še danes, žal, ni ta
nazor docela odstranjen in zato bo tre-
ba delati v tem pravcu še dalje;

4. ko smo v glavnem s tem kolikor-
toliko uspeli, smo se vrgli na težko
borbo, da dobimo enoten zakon za celo
Jugoslavijo.

To je bil najlepši čas našega skup-
nega dela. Složno smo vsi z vseh strani
naše domovine prijeli za delo. Našli smo
se pred trhljimi političnimi strankami.
Morali smo stopati v največje borbe
proti strankam, ki so imele oblast. Po-
služevali smo se demonstracij, tiska,
besede in dela. Rezultat je bil: eden
edini invalidski zakon za celo državo.
To je bilo leta 1925;

5. poslednja faza, ko smo dobili za-
kon, bi morala biti borba za oskrbo voj-
nih žrtev v gospodarski smeri in to z
lastnimi močmi. To je bila doba ustvar-
janja gospodarskih in kreditnih ter raz-
nih invalidskih zadrug, podjetij itd. Ni-
smo kdove kako uspeli. V Sloveniji je
šlo povoljito. Imamo »Vzajemno pomoč«,
ali pri tem je tudi ostalo. Drugod je bilo
pa še slabše. Pokazali smo se pre malo
organizirani.

To je v glavnem delo Udruženja zad-
njih deset let. Dobro komisariata ne bo-
mo omenjali, ker je ta doba žalostna.
Sedaj, ko stojimo pred kongresom,
mora biti naša misel: Vrniti Udruženju
svobodo. Da se nam je odvzela svoboda,
tega invalidi nisimo zaslužili.

Ali sedaj, ko se vrača Udruženju
svoboda, treba dobro razmisliti, po ka-
terem pravcu bo branilo v bodočnosti
in se uveljavilo v sedanjosti. Metode za
novo borbo in za naše gospodarsko živ-
ljenje so popolnoma druge, kakor so bile
dosedaj. In to iz sledečih razlogov: Po
vojni in malone celih deset let smo imeli
v rokah ogromen moralni kapital, ki bi
ga bili lahko izkoriščali, kakor bi hoteli.
Danes je ta kapital malone amortiziran.
Mi nimamo več junaških zaslug. Svet
pozablja na grozote vojne in na juna-
štva. Množica naših sodobnikov je po-
mrta, a množice nove generacije so pre-
vzele njih mesta. Ta množica ne pozna
naših žrtev tako kakor so bile, temveč
samo zgodovinsko. Tako smo mi in-
validi postali v očeh te mlajše generacije
le beden socijalni razred, preostanek
nekdanjih bitk in bojev. Zato je treba

metode borbe našega Udruženja za-
meniti.

Kakor že rečeno, moramo gledati re-
alnosti v oči. In z ozirom na to resnice
se moramo vedeti ravnati. Ako bi rabili
liste razloge, ki smo jih rabili prej, bi
izzvali sočutje in nič več. Povedati da-
nes, da smo zaslužni, bi izzvalo revolto,
ako ne javno, gotovo pa v dušah. Mnogi
gledajo na nas kot na vzroke današnje-
težke gospodarske situacije.

Nikomur ničesar ne predbacivamo.
Tako je nastalo in tako je.

Bojimo se celo, da bo prišel čas, ko
se ne bomo več smeli imenovati vojne
invalidi. Saj je prišlo do tega, da je od-
vzeta svoboda, v naše Udruženje se
nam je dalo komisarija in to nam, ki smo
strašno trpeli, da drugim prinesemo
srečo.

In ker je tako, se mora delo našega
Udruženja postaviti na realno podlago.
Osloniti se moramo na sedanji invalid-
ski zakon in delati za sukcesivno izbolj-
ševanje najtrših določb. — Skrbeti, da
ostanejo zakonske določbe, s katerimi
so nam zajamčene razne prednosti v
službah, raznih koncesijah, trafikah, kan-
tinah itd., da se te in slične koncesije
razširijo in pomnože in kar je glavno,
da se take določbe tudi točno izvajajo.
Na ta način so znali izboljšati svoj po-
ložaj vojni invalidi drugih držav in s
tem postali ugledni in spoštovani.

Krivcev, da je pri nas vse drugače,
ne bomo tukaj iskali. Nismo vsega sami
krivi, dasi se zopet ne smemo obračati
v stran in priznati, da smo mnogo sami
zakrivil. Zadnji kongres Udruženja nišo
bili po svoji resnosti podobni sličnim
kongresom v drugih državah. En del
invalidov je sicer predlagal in zahteval
izvršitve raznih važnih načelnih vpra-

šanj in sklepov, a večina se na to ni
ozirala. Naši zadnji kongresi so bili ne-
kake operativne manifestacije, katerih
ni nikdo od nas zahteval; ter so bili po-
dobni gruči zadovoljnih ljudi.

Vendar sedaj ni čas, da obtožujemo
drug drugega, nego da zasučemo roka-
ve in preskrbimo za boljšo delavnost.
Omeniti smo pa morali zato, da se vidijo
obrisi vsega, kar je bilo.

So razni načrti, kako bi se povoljno
za invalide in državo rešilo invalidsko
vprašanje. O tem sedaj tukaj ne bomo
pisali in bomo to storili v katerih pri-
hodnjih člankih.

V prvi vrsti mora biti naša skrb, da
se kar najbolje utrdi invalidsko Udu-
ženje in smotreno vodstvo. Stremeti je
treba, da postane Udruženje najglavnejši
faktor za olajšanje socialnih problemov
vojnih invalidov. Udruženje mora biti
vse. Brez njega invalid ni sposoben za
samostojno življenje. Udruženje mu mo-
ra biti mati in oče, odvetnik in sodnik,
kruh in zdravje, čuvar njegovih pravic
in njegovih pridobitev, iniciator za nje-
govo gospodarsko delovanje. Z eno
besedo: Udruženje mora biti našemu
članu — življenje.

Biti tako, Udruženje ne išče od svo-
jih članov nobene take žrtve, ki bi bila
količkaj težka. Ono zahteva od njega
le, da mu je udan z dušo in telesom.

V glavnih obrisih smo povedali svoje
misli h kongresu Udruženja, ki bo dne
28. februarja 1932. Vse je naenkrat ne-
mogoče povedati. Eno pa je! tako, ka-
kor je bilo dosedaj, ne sme več iti in ne
bo več šlo. V nas leži sveta dolžnost, da
dvignemo naše Udruženje visoko, da bo
svetlo in bo svetilo vsem in da bo drža-
va s spoštovanjem gledala nanj.

Glavne smernice za izboljšanje

V času, ko naše organizacije zboru-
jejo, ko se pripravljajo invalidski kongres,
na katerem se bodo zbrali po dolgem
času zopet delegati iz cele države, mo-
ramo misliti v prvi vrsti na skupno delo
k izboljšanju današnjega mizernega inva-
lidskega vprašanja.

Ni naš glavni cilj, da samo reformi-
ramo naše Udruženje, ker naša uprava
najsiho teh ali onih oseb, ni odločiteljica
glede invalidskega vprašanja. Tudi nima
dosti pomena premlevati kake velike
izveštaje ali poročila, ker se ne moremo
toliko interesirati za minljive ali pre-
tekle stvari.

Zares bedni položaj vojnih žrtev kli-
če v bodočnost, kliče prave, zmožne in
izkušene delavce, da pokažejo pot, po
kateri naj se invalidsko vprašanje nujno
popravi. Tega važnega in za nas edino
pomenljivega vprašanja se mora držati
invalidski zbor od krajevnih do central-
nih organizacijskih delavcev.

Naš predmet mora biti le izboljšanje
invalidskega vprašanja.

Gospodarska kriza je, težki so časi,
pogoji so zares slabi, toda invalidsko
vprašanje ima toliko načinov, da je
kljub temu veliko mogočega.

Pred vsem mora biti revizija usmer-
jena na te-le probleme:

Treba je vrniti priznanje in zaščito
invalidom-bolnikom. Kdor ima dokazano
bolezen iz fronte ali od kakega drugega
vzroka iz vojaške službe, mora imeti
zaščito.

Zato morajo dobiti vsi dotični redu-
ciranci možnost obnove postopanja.

Isto mora veljati za 20% invalide,
ako se jim poškodbe poslabšajo.

Vsakemu invalidu se mora nuditi
možnost, da zaprosi za obnovo, če se mu
stanje poslabša in ne kakor sedaj samo
onim od 60% naprej. Tudi ako ga je
komisija sbožnala enkrat brez prečen-
tov, pa se dotična diagnoza pozneje po-
slabša, mu je treba nuditi obnovo glede
zaščite.

Sodne kazni ne smejo imeti vpliva
na zaščito in pokojnino. Le večje kazni,
kot robija in zatopenje, bi se kvečjemu
upoštevale, ne pa prestopki, čeprav so
iz koristoljubja. Nikdar pa se ne sme
nobenemu odvzeti pravice zdravljenja
in ortopediranja za vojno poškodbo. —
Nobena kazen pa se ne sme vzeti za
kazaj, ako je bil dotični kljub temu že
priznan.

Se bolj krivično pa je, da prehaja
očetova ali moževa kazen celo na dru-
žino, ki je sama popolnoma nedolžna.

Sploh bi se moralo osvojiti načelo,
da edino sodišče, ki koga obsodi na ka-

zen ob enem izreče, ali se sme dotične-
mu odvzeti tudi zaščita in pomoč.

Davčna podlaga sploh ni pravo me-
rilo za oceno siromašnosti. Lahko je
popolnoma zadolžen in sploh ničesar ni
njegovoga, pa mu je predpisan kljub te-
mu davek. Merilo bi bil le premoženjski
izkaz ali dohodki. Popolnoma nepra-
vično pa je, da se upoštevanje davka
razteza na čas med vojno in na sedanji
čas in ravno tako bi bilo nepravilno v
tem smislu premoženjsko merilo. Na ta
način se nekako išče zanjka. Niti se ne
upošteva nobenih premoženjskih spre-
memb. Najbolj nepravilno pa so zadru-
ge. Kaj ima sin od tega, če živi in strada
pri očetu ali celo pri bratu ali svaku?
Če ne dela tudi ne je, ako pa ga kdo
redi iz usmiljenja, pa je to postranska
stvar.

Se več je v detajlu zadev, ki so po-
trebne popravila.

Če bi na ta način prišlo v poštev ve-
likansko število upravičencev, se mora
seveda invalidsko vprašanje po finančni
podlagi regulirati med zaščito in pomoč.

Nepravilno pa je, da se komu iz ene-
ga izmed takih vzrokov odreka priznan-
je češ, da ni več invalid.

Imamo še mnogo možnosti, po ka-
terih bi se vojne žrtve vpostavilo, da
niti ne bi bile toliko materijelno po-
trebne.

Zakaj se ne zasigurajo trafike, pro-
daja kolekov, kinematografi, kioski,
krošnjarstvo, prodaja časopisov in dru-
ge proste koncesije, ki ne zahtevajo
usposobljenja izključno vojnim žrtvam?

Po drugih državah so ljudje sami
odstopili take posle invalidom.

Treba bi bilo podpreti in vpeljati de-
lavice za gotove predmete, zlasti drž.
dobave. Take delavnice naj bi vodile
njihove zadržuge pod državno kontrolo.

To so vprašanja, ki se dajo urediti
brez kakega posebnega žrtvovanja.

Načelo: Samo mesečna datatev, pa
ne bo nikoli pravilno regulirala invalid-
skega vprašanja.

Klic zatiranih

Zgodovina je luč, ki omogoča pog-
led v prošlost, v akcijo in razvoj člo-
veštva. Je pa tudi merilo stopnjevanja
človeške kulture, ki je skozi mnogo-
brojne težkoče in boje dosegla višek, ki
ji opleta danes venec slav. Kroho naše
slavne zgodovine pa diči predvsem
dvojne vrste biserov velikih mož.

Prva skupina prežeta občudovanja
človekoljubja je v trudu in žrtvah ne-
sebično stopala v načelu tisočerim ven-

iz teme nevednosti v jasnejšo prosvet-
ljeno bodočnost. Trdo delo res, zato pa
tembolj častno je bilo orati celine; toda
velika ljubav do svojega trpinčenega
naroda je premagala sleherni zapreko.
Za njimi je nastalo širokopotezno raz-
orje, padlo je seme, zacvetelo ter zadi-
šalo je polje nacionalnega umskega in
gospodarskega napredka. Bodi vsem
časten spomin!

Druga skupina naših nesmrtnih
mož, polna navdušenosti, pa se je iz-
urila ne zgolj s celim srcem, marveč
tudi z orožjem v roki čuvati ter braniti
svojo domovino, svoj narod ter njego-
vo blagostanje. Da njih načelo ni bila
le prazna fraza, so pokazali svetu od
časa do časa tudi v dejanju. V never-
jetnem junaštvu. Osobito v zadnji sve-
tovni vojni. Odtod torej nazivi: železni
polki, nepremagljivi levi itd. S kolikimi
mukami, napori ter žrtvami so pa ti
častni nazivi v zvezi, ve le samo oni,
ki je sam prestajal grozote tega klanja
zroč vsak trenutek smrti v obraz. Ti-
soče in tisoče naših fantov se ni stra-
šilo položiti svoje cvetoče življenje na
domovine žrtvenik, samo da otmo svoj-
cem in ostalim domovje, zlato svobodo
ter jim ustvarijo boljšo bodočnost. Ali
je najti kje večje ljubezni, kakor je
žrtvovati za koga svoje življenje?

Ali se pa tem junakom domovina
tudi kaj vredno oddoljuje? Tudi onim,
ki so stali s padlimi v eni vrsti, pri-
pravljeni istotako izkrcaveti za svojo
očetnjavo? Ni jim bilo sicer usojeno
umreti, pač pa so se vrnili ranjeni, po-
habljeni ali s kalmi raznih boleznih, čijih
životarenje je niz nepretrganih muk,
bolesti ter brezupa. Ali se deli tem re-
vežem vsaj polovico pomoči od tega,
kolikor se jim je obetal po vseh časo-
pisih med vojno? Se! O da! Padlim in
umrlim vsled vojne se stavijo častni
spomeniki, ostalim se deli invalidska;
tudi za vdove je preskrbljeno.

Res lepo povedano, priznati se mo-
ra; toda je li pa tudi v celoti, brezpo-
vršno rečeno, to je pa drugo vpraša-

Vprašanja in odgovori

Vprašanje: Dobil sem invalidsko
uverjenje že meseca septembra 1930 in
sem 70% delanezmožen. Imam že tudi
rešenje z dne 15. decembra 1931, ki mi
priznava letno po 2160 Din od 1. janu-
arja 1930. Dobivam pa še vedno kot
50% invalid po starem.

Kdaj bom dobival po novem in ako
bom dobil tudi za nazaj?

Odgovor: Prvoinštančno rešenje
mora potrditi še Višje invalidsko sodi-
šče v Beogradu. Dobili boste še eno re-
šenje in ko bo pravomočno, potem se
vam bo pričela šele nakazovati inva-
lidnina. Za nazaj boste dobili le razli-
ko med staro in novo pokojnino, toda
ne takoj. Najprvo boste dobili v pod-
pis pobotnico, katero bo Finančna di-
rekcija poslala potem v Beograd glede
otvoritve posebnega kredita za za-
ostanke, ki se izplačujejo le v gotovih
časih.

Vprašanje: Bil sem 60% vojni
invalid, ker pa se mi je zdravje poslab-
šalo, sem prosil za ponovni pregled.

nje. Ni li mnogi (jaz sem jih poznal par)
moral tako rekoč od pomanjkanja pod
zemljo. Zelo imeniten bi bil torej mar-
sikateremu na takšen spomenik napis,
sem mnenja iz lastnega prepričanja:
»Bratje moji, kriha sem vas prosil, a
dali ste mi pa kamen.«

Kaj pa ostali ranjenci in bolniki?
Pokojnine imajo, preskrbljeni so! Kako
malo vendar iz srca povedano. Kako
plitev pogled v dušo onega, ki je mo-
ral s krvjo oblit mimo lepe mladosti,
one zlate dobe, ki ne siplje žarke sreče
tudi najzadnjemu pastirju v planini,
marveč gradi edina vsakomur tudi bo-
dočnost, z izgubo mladosti je torej iz-
gubljeno vse: Kako trpka, tužna in pe-
koča zavest: K temu pa so te bedne
žrtve še ob najdražje na svetu: ob
svoje ude in zdravje sploh. Z nobeno
pokojnino tega v celoti popraviti sploh
ni mogoče, k večjemu olajševati bedo
trpečega.

31. januarja 1932

**vsi na zbor
v Maribor**

Pregledan sem bil 6. aprila 1929 in sem
dobil 80%, ter mi je okrajno sodišče
priznalo invalidnino. Predno je bil
sklep potrjen od višjega sodišča, pa je
izšel nov invalidski zakon, po katerem
mi je invalidnina sploh ustavljena. Tudi
po novem zakonu sem bil pregledan
21. novembra 1931 in sem dobil zopet
80%. Ali morem doseči, da bi dobil
nazaj invalidnino, predno pride reše-
nje po novem zakonu? **Božar Franc.**

Odgovor: Dokler ne pride re-
šenje iz Ljubljane in potem še iz Beo-
grada, ne morete dobiti nazaj invalid-
nine. Ustavljeno vam je bilo gotovo
zato, ker imate najbrž samu notranjo
bolezen. V tem slučaju je sploh dvom-
ljivo, ako vam bo rešenje priznalo po-
kojnino. Ako ne, boste morali dokazati,
ako izvirá vaša bolezen od neke po-
škodbe v fronti. Zato bo treba doku-
mentov ali vsaj prič. Navesti boste mo-
rali natanko kdaj, kje in kdaj vam je
povzročilo bolezen.

Zaščita vojaških invalidov

Poprej so bili vojaški invalidi (iz
mirne dobe) zaščiteni po invalidskem
zakonu, sedanji invalidski zakon z dne
4. julija 1929 pa jih je popolnoma izločil
in zadnji dve leti in pol niso imeli no-
bene zaščite in pravice.

Naše Udruženje se je večkrat pote-
govalo za njih, kajti bili so naši člani in
mnogi v velikih stiskah in bedi. Že ta-
krat, ko so bili izločeni, je bilo obljub-
ljeno, da bodo dobili zaščito po nekem
drugem zakonu.

Po raznih apelih in posredovanjih, je
vendar potreba ušla.

Nov zakon o izpremembah in izpol-
nitvah zakona o ustrojstvu vojske in
mornarice z dne 30. septembra 1931
ima posebne določbe glede vojaških ali
tako zvanih mirnodobskih invalidov.

Da se bodo mogli dotični poslužiti
svojih pravic, prinašamo dotične člene,
ki se tičejo teh invalidov, v celoti.

Kaplar, mornar in redov na odslu-
ženju obveznega roka službe v stalnem
kadru pri vojski ali mornarici in goje-
nec vojaške šole, ki se brez svoje kriv-
de v službi tako poškoduje ali se po po-
vodu službenega posla tako poškoduje,

da postane zbog zadobljenih ran, po-
škodb ali pokvar popolnoma nesposo-
ben za kakršnokoli pridobitno delo vob-
če, dobiva kot podporo, in sicer:

a) če je popolnoma nesposoben za
kakršnokoli delo vobče in mu je vrhu
tega za navadno življenje potrebna tuja
pomoč in je siromašnega stanja, po 500
dinarjev na mesec;

b) če je nesposoben za kakršnokoli
delo vobče, toda mu za navadno živ-
ljenje ni treba tuje pomoči in je siro-
mašnega stanja, po 250 Din na mesec.

Nesposobnost se ocenja po predpi-
sih poslednjega odstavka člena 135. tega
zakona.

O podelitvi te podpore odloča mini-
ster za vojsko in mornarico, ki predpi-
suje podrobnejše odredbe glede pode-
ljevanja, trajanja in izgube pravice do
te podpore.

Poleg te denarne podpore dobivajo
pohabljeni brezplačno od države pro-
teže in druga ortopedska pomožna sred-
stva, brezplačno nastanitev in zdravl-
jenje v vojaških bolnicah, nadalje tudi
brezplačno nastanitev po kopališčih, sa-
natorijih in v klimatskih krajih, kjer je

kaj vojaško državnih zgradb za ta namen.

Odredbe člena 336. tega zakona je uporabljati tudi na vse kaplare, redove in mornarje in gojence vojaških šol, ki so se onesposobili med službo v stalnem kadru v času od dne 5. aprila 1920 pa do dne, ko stopi ta zakon v moč, in sicer ob popolnosti, določeni v tem členu, toda brez pravice do materialne odškodnine za pretekli čas.

Podpora teče od dne odloka o dodelitvi. Odlok izda minister za vojsko in mornarico.

Razne ugodnosti pa so predpisane še posebej za oficirje in podoficirje invalide. Dajejo jim vštetje let, priznanje višjega položaja itd.

Častniku in vojaškemu uradniku, ki se v mirnem času brez svoje krivde na službi sami ali po povodu službenega posla tako poškoduje, da postane zbog zadobljenih ran, poškodb ali pokvar nesposoben za vsako nadaljnjo službo pri vojski in mornarici, se prizna, da je izpolnil pogoj za pridobitev pravice do osebne pokojnine tudi, če nima deset let aktivne državne službe, priznane po členu 308. tega zakona; v čas za odmero količine osebne pokojnine po predpisih členov 318. in 319. pa se mu štejejo vsa leta službe po odredbah členov 312. in 313. tega zakona in še deset let. Položajna doklada se mu šteje v pokojnino po prepisu člena 320. tega zakona, če ima s temi priznanimi leti 20 in več let, ki jih je dejanski prebil v aktivni državni službi; če pa ima manj kot 20 let priznane službe, se mu šteje v pokojnino samo 25% položajne doklade, ki jo je dotlej prejemal.

Če je ostal zaradi zadobljene rane, poškodbe ali pokvare popolnoma nesposoben za kakršnokoli pridobitno delo vobče, mu pripada osebna pokojnina po členih 319. in 320. tega zakona v višini 95% pokojninske osnove in 95% položajne doklade onega čina ali razreda, v katerem je bil ob upokojitvi. To velja tudi za častnike in vojaške uradnike zrakoplovstva, ki se poškodujejo pri službenem letanju.

Ocena nesposobnosti se ugotovi s specialnim zdravniškim pregledom. — Ocena je dokončna in zoper njo ni pritožbe.

Častniku in vojaškemu uradniku, ki postane v vojni zbog zadobljenih ran, poškodb ali pokvar popolnoma nesposoben za vsako službo pri vojski in mornarici in za vobče kakršnokoli pridobitno delo, se prizna za odmero količine osebne pokojnine po odredbah členov 319. in 320. tega zakona kakor da je dejanski prebil 35 let v aktivni državni službi; razen tega ima pravico tudi do državne zaščite in podpore po odredbah invalidskega zakona. Nesposobnost je ugotoviti najkasneje v enem letu po dokončani vojni.

Nesposobnost se ocenja po predpisih poslednjega odstavka člena 315. tega zakona.

Častnikom in vojaškim uradnikom, vojnim invalidom, ki so upokojeni po odredbah zakona o ustroju vojske iz leta 1904. s pravico, uživati popolne dotedanje plače po členu 10. zakona o podpori vojaških invalidov z dne 8. julija 1878. s poznejšimi izpremembami

in dopolnitvami, se prizna, tudi če niso imeli deset let aktivne državne službe, da izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice od osebne pokojnine, toda:

1. se vsi oni, ki so bili tudi težki in popolni invalidi po invalidskem zakonu iz l. 1925. do dne 17. novembra 1925. prevedejo v pokoj po zakonu o ustroju vojske in mornarice iz leta 1923. (Urad. list, št. 329/96 iz l. 1923), in sicer v prihodnji višji čin od čina, v katerem so bili ob upokojitvi;

2. da se težki in lahki invalidi, ki so bili to po invalidskem zakonu iz l. 1925. do dne 17. novembra 1925., prevedejo po zakonu o ustroju vojske in mornarice iz l. 1923. v pokoj z istim činom, v katerem so bili ob upokojitvi.

Pokojnine, določene po tem členu, tečejo od dne rešitve o prevedbi, toda brez pravice do materialne odškodnine za pretekli čas. Odločbo izda minister za vojsko in mornarico.

Aktivnim častnikom in aktivnim vojaškim uradnikom, ki so se do časa, ko je stopil zakon o ustroju vojske in mornarice iz leta 1923. v moč, upokojili kot onesposobljeni na vojaški dolžnosti v mirnem času po odredbah zakona o ustroju vojske iz leta 1904. in s pravico, uživati popolno dotedanjo plačo po členu 10. zakona o podpori vojaških invalidov z dne 8. julija 1878 s poznejšimi izpremembami in dopolnitvami, se prizna, tudi če niso imeli deset let aktivne državne službe, pravica do pokojnine v znesku celotne plače, ki so jo prejemali na dan upokojitve.

Te pokojnine jim teko naknadno od dne rešitve, s katerim se jim ta pokojnina uredi, vendar brez pravice do materialne odškodnine za pretekli čas, Rešitev izda minister za vojsko in mornarico.

Podčastnikom, ki so se onesposobili izza dne 5. aprila 1920 pa do časa, ko je stopil v veljavo zakon o ustroju vojske in mornarice iz leta 1923, ob vršenju vojaške dolžnosti v mirnem času in ki so kot taki uživali podporo po členu 26. zakona o podpori vojaških invalidov z dne 8. julija 1878 s poznejšimi izpremembami in dopolnitvami, toda ob dopustu iz kadra niso imeli 14 let službe, se prizna pravica do podpore po členu 24. zakona o ustroju vojske iz leta 1904., kakor da so na dan odpusta imeli 14 let dobre vojaške in podčastniške službe.

Ta podpora jim teče od dne odloka o njeni podelitvi, vendar brez pravice do materialne odškodnine za pretekli čas. Odlok izda minister za vojsko in mornarico.

Vojaški invalidi se torej na podlagi prednjih določb lahko prijavijo. O rešitvi odloča minister vojske in mornarice v Beogradu vendar pa se prijave lahko pošiljajo preko pristojnih Vojnih okrožij (okrugov) ker je gotovo treba k aktu podatkov iz matrik.

Vendar pa na ta način ostajajo nezashčiteni še vedno civilni vojni delavci ali civilni pohabljeni od vojske. Tudi te je invalidski zakon poprej ščitil, sedanj pa jih je izločil.

To vprašanje bo moralo priti vsekako še na dnevni red.

da je bilo pogrešati korporativno udeležbo tovarišev, ker se od tajništva ni objavilo. — Sorodnikom, da je tajništvo izjavilo, da ni časa in se je samo napisalo par besedic za Komando mesta, da naj sami preskrbe vojaški pogreb in da so sorodniki izjavili, da je bil tajnik nevljuden.

S tem se čuti Krajevni odbor v Celju prizadetega in je že v »Vojnem invalidu« št. 12 od 30. decembra 1931 odgovoril in zadevo tako pojasnil, da postopanje popolnoma odobravam.

Še posebej pa se čuti užaljenega tajnik g. Kovač Ivan, adm. art. tehn. kapetan II. razreda v p., ki mi je poslal pismo:

»V pripombi tega članka trdite neresnico o moji osebi, ki bi mogla škodovati mojemu dobremu namenu, kar smatram po kazenskem zakonu za kleveto.

V Vašem interesu Vas opozorim, da ako ne preključete v javnosti, kakor ste obelodanili, da sem Vas primoran tožiti.«

Nikakor nimam in nisem imel namena očitati nekaj gosp. Kovaču kot osebi, ker ga niti ne poznam, ali pa njegovo delovanje v pisarni Krajevne organizacije, o katerem sem se prepričal, da je agilno in vzorno. Mislim sem le na organizacijo in društveno delovanje, po pojasnitvi pa obžalujem, da sem bil tako informiran, ker je odbor kot gosp. tajnik postopal popolnoma korektno.

Poština se je podražila. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru je ugotovil, da mnogi člani ne vedo, da se je s 1. decembrom 1931 poština podražila in sicer pisma na 1 Din 50 par, dopisnice na 75 para. To smo ugotovili iz dopisov naših članov. Vsled tega so marsikateri svojo korespondenco dobili vrnjeno, ker jih Krajevni odbor vsled preobitnih poštinskih kazenskih pristojbin ni sprejel. Vsled tega opozarjamo člane in članice, da je poština za navadna pisma in dopisnice povišana, kakor že zgoraj omenjeno.

Pri vloženih prošnjah točne naslove. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru je ob priliki vlaganja prošnje za podelitev denarne podpore ugotovil, da mnogi člani prošnje jako površno utemeljujejo za potrebo denarne pomoči. Vsak prosilec v lastnem interesu mora navesti ali je poročen in koliko otrok po starosti ima za preživljati. Torej vsi rojstni podatki so potrebni in da se potom pristojnega občinskega urada potrdijo. Mnogi člani, kakor že omenjeno, niti naslova ali bivališča ne označijo. Vse take prošnje Krajevni odbor ne more upoštevati za podelitev denarnih podpor.

Podaljšanje železniških legitimacij. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru poziva vse člane vojne invalide, kateri posedujejo železniške legitimacije, da morajo iste vsako leto pustiti za nadaljnje leto prolongirati, ker drugače legitimacije za vožnjo niso veljavne.

Člani vojni invalidi, kateri imajo pravo do teh voženj, zlasti protezarji odnostno vsi, ki posedujejo te železniške legitimacije, se pozivajo, da iste oddajo Krajevnemu odboru čimprej, da se jim preskrbi tozadevna potrditev.

Ostali invalidi, kateri pa želijo nove, morajo predložiti nove slike v velikosti 6x9, zadnje poštne odrezke in 10 Din za vsako legitimacijo.

Odobreni proračuni za leto 1932. Oblastni odbor je na svoji seji dne 15. januarja 1932 odobril poslane proračune Krajevnih odborov v Kočevju, Krškem, Jesenicah in Ribnici. Deloma je treba popraviti proračuna iz Zagorja in iz Celja, zaenkrat pa se ne odobrava proračun iz Trbovelj.

Pristopajte k Ljudski samopomoči. Ta koristna organizacija je velikega pomena za siromašnega človeka, ker izplačuje po smrti podpore družinam, ki navadno nimajo nikakih sredstev v najnujnejših potrebah. Vsak lahko zmaguje prispevke skoro neopaženo. Prijave sprejema tov. Tomc Stanko pri Oblastnem odboru udruženja vojnih invalidov v Ljubljani, Šentpeterska vojašnica.

Izkazana denarna pomoč vojnim žrtvam za leto 1931. Udruženje vojnih invalidov Krajevni odbor v Mariboru

je tudi v letu 1931 za velikonočne in božične praznike pokazal socialno umevanje do svojih najrevnejših članov in njihovih družin, katerim je pomagal v obliki denarne pomoči kolikor so dopuščala finančna sredstva, zlasti iz dobička prirejene tombole, drugih prostovoljnih prispevkov naklonjenih potom občinstva, korporacij in dobrotnikov, ki umevajo socialni čut in bedo, katera vlada najbolj med vojnimi žrtvami.

Teh skromnih zodpor so bili deležni sledeči člani:

500 Din: Kos Antonija, kateri sta dva otroka umrla v enem letu na tuberkulozi.

400 Din: Čerpes, Mihael kateri ima 8 otrok, deloma še vsi nepreskrbljeni.

Po 200 Din: Pleteršič Ludovik, Klanček Franjo, Trobentar Lovrenc, Hrastnik Franc, Lorbek Franc in Šenker Jožef.

175 Din: Sodec Jakob.

Po 150 Din: Petek Alojz, Konjiček Ivan, Fišer Franc, Stiglic Jurij, Gorjup Julijana, Koletnik Dominik, Žunkovič Neža, Kager Ivan, Nemeč Josip, Trojnar Alojzija, Lužnik Franc, Šober Anton, Planinc Ernest, Kancler Eliza, Čat Mihael, Grašič Alojz in Drobinc Franc.

Po 100 Din: Vogrin Maks, Čovkin Ivan, Sverženjak Marija, Pristovnik Ignacij, Puš Katarina, Fluher Friderik, Šauperl Franc, Mikložič Terezija, Senekovič Julijana, Lang Antonija, Rogina Marija, Kočevar Ana, Potočnik Rajko, Koren Rozalija, Pehan Ivan, Ferleš Julijana, Holc Marija, Zavec Konrad, Kugler Jurij, Frangeš Frančiška, Vesjak Ivan, Kločnik Josip, Gustin Terezija, Požarnik Ivan in Žnidarič Franc.

Po 75 Din: Kokol Alojzija, Bohak Terezija, Zimšek Marija, Kosmač Eliza, Stauber Marija, Zorko Eliza, Liponik Marija, Simonič Marija, Volmajer Matilda, Horvat Ignacij, Onič Marija, Gospodarič Marija, Golob Antonija, Prosenjak Marija, Purg Ivana, Toplak Frančiška, Legat Ivan, Švan Ivana, Pukl Jožefa, Vertnik Franc, Skerbot Jurij, Marhl Alojzija, Selcer Josip, Kroz Alojz, Piskal Marija, Fras Jožefa, Brgant Ivan, Dvoršak Julijana, Sabelnik Avgust, Hernah Franc, Mlinarič Marija, Železnik Jurij, Pernat Jera, Lorbek Helena, Rahle Eliza, Kaiser Terezija in Brunčič Alojz.

Po 50 Din: Gros Alojzija, Nerat Neža, Kraner Franc, Brumen Ivana, Bračko Marija, Kaloh Antonija, Bombek Alojzija, Krivec Ana, Aichmaier Marija, Kovačič Neža, Kostevšek Marija, Čerič Marija, Sprah Ivan, Novak Alojzija, Knežer Rozalija, Straus Terezija, Virent Ana, Wella Marija, Maroh Ana, Mihelak Viljem, Rupert Marija, Kavran Kunigunda, Lončarič Tomaž, Zupan Ivan, Blažič Marija, Strašil Terezija, Straus Franc, Kikl Helena, Šmigoc Jožef, Bračko Alojz, Kozel Marija in Klampfer Julijana.

Obdarovanih s podporami je bilo torej za leto 1931 skupaj 120 prosilcev z zneskom 11.700 Din, kar znači, da je Krajevni odbor storil svojo dolžnost napram svojim najbednejšim članom. K temu znesku je prispeval tudi naš Oblastni odbor UVI v Ljubljani iz svojega določenega fonda 4350 Din, kar so prosilci direktno po pošti prejeli z ozirom na naše priporočilo. Oblastnemu odboru se tem potom javno zahvaljujemo za njegovo požrtvovalno delo s prošnjo za nadaljno naklonjenost.

Naše gibanje

Razpisi restavracij. Direkcija drž. železnice v Subotici razpisuje železniški restavraciji v Pančevu in Dragutinovu.

Rok za vlaganje ponudb je in sicer za Dragutinovo do 5. februarja t. l., za Pančevo pa do 22. februarja t. l. Ponudbe morajo obsegati vsoto, morajo biti kolkovane za 100 Din in zapečatene s pečatnim voskom zadaj na 4 robovih ter v sredi. Ena mora imeti napis »Ponudba za zakup restoracije na stanici Pančevo br. 60.450/1931 od I. I.«, druga pa Ponudbo za zakup restoracije na stanici Dragutinovo br. 59.925/1931 od ponudjača I. I.«.

Vsaka ponudba mora imeti priloženo spričevalo o osebni pravici, spričevalo o sposobnosti od gostilniške zadruge, potrdilo o plačanih davkih, pravstveno spričevalo o sposobnosti od gostilniške zadruge, potrdilo o plačanih davkih, pravstveno spričevalo in izjavo, da so mu znani pogoji licitacije in da pristane nanje.

Do gori navedenih rokov je treba

tudi položiti pri blagajni te direkcije tudi 5% od ponudnih vsot.

Izplačilo zaostankov pokojnin. Klub invalidov-oficirjev iz Beograda nas obvešča, da mu je gosp. minister financ poslal obvestilo, da se je za zadevo glede izplačila zaostalih pokojnin-invalidnin (razlik) zavzel in ukrenil potrebno, da bodo invalidi in družine padlih prišle v najkrajšem času do nakazila, čim bodo opravljene potrebne zakonite procedure.

Opomba: To so z rešenji že priznani zaostanki, za katere so upravičenci poslali že v naprej pobotnice. Toliko v pojasnilo dotičnim, ki večkrat sprašujejo.

Javna opravičba. V 11. številki »Vojnega invalida« od 2. decembra 1931 sem podpisani objavil notico »Zadnja prezgodnja pot Josipa Tomažiča«. V pripombi sem kritiziral, da je bilo pogrešati vsem Celjskega krajevnega odbora, ki pač ne bi finančno čutil, ako bi ga poklonil pokojnemu tovarišu. Dalje,

LEVANTE

mednarodna špedicijska družba z omejeno zavezo

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 30

se priporoča cenl. invalidom, obrtnikom in trgovcem, ki dobivajo kako blago iz inozemstva, za posredovanja, špedicijo, zacinjenje l. t. d.

Izvršuje naročila hitro, točno in poceni.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Fricko Juvan, Wolfova ulica 4. Tiska tiskarna „Slovenija“ v Ljubljani. — Predstavniki za tiskarno: Albert Kolman.